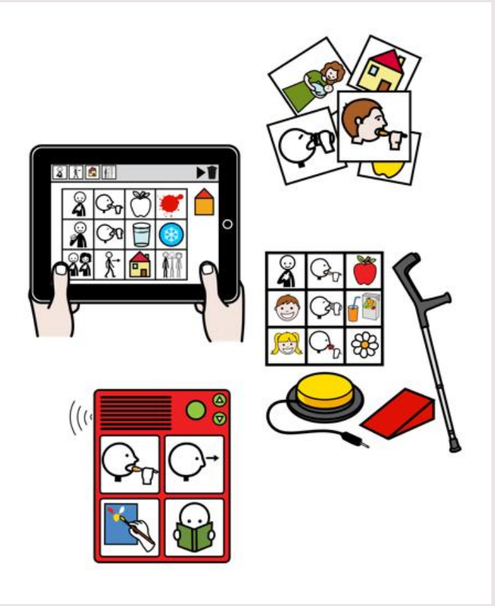

„Svijet iza riječi: razumijevanje i poticanje komunikacije kod učenika s autizmom”

Katehetska jesenska škola za vjeroučitelje u posebnim uvjetima odgoja i obrazovanja

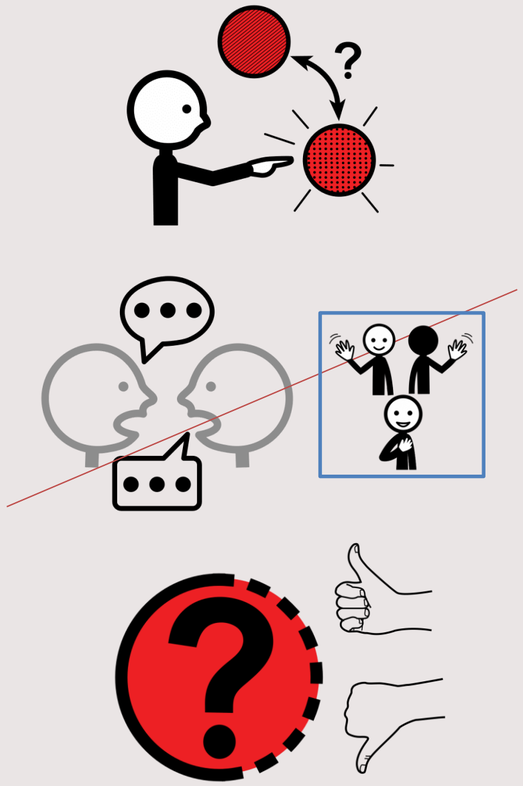
„Autizam – razumjeti, prihvatiti, uključiti: Izazovi i mogućnosti u odgojno-obrazovnom radu”

Martina Gregorina Tomac, mag. logoped., uč. savjetnik

Zagreb, 16.-17. listopada 2026.

Centar za autizam Rijeka

Na početku

1. Izaberite komunikacijskog partnera .

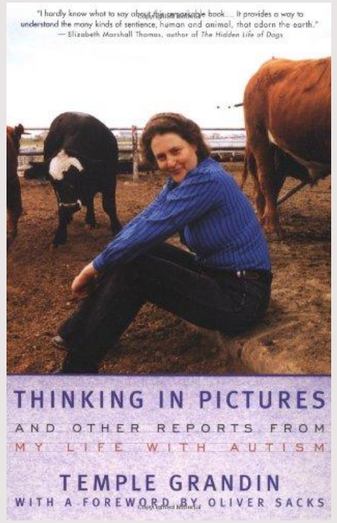
2. Prenesite komunikacijskom partneru poruku ne koristeći verbalnu komunikaciju, geste, pantomimu.

3. Jeste li uspjeli?

Zašto sličice?

https://www.amazon.com/Thinking-Pictures-Other-Reports-Autism/dp/0679772898

https://en.wikipedia.org/wiki/Temple_Grandin_%28film%29

I THINK IN PICTURES. Words are like a second language to me. I translate both spoken and written words into full-color movies, complete with sound, which run like a VCR tape in my head. When somebody speaks to me, his words are instantly translated into pictures. Language-based thinkers often find this phenomenon difficult to understand, but in my job as an equipment designer for the livestock industry, visual thinking is a tremendous advantage.

When I was a child and a teenager, I thought everybody thought in pictures. I had no idea that my thought processes were different. In fact, I did not realize the full extent of the differences until very recently. At meetings and at work I started asking other people detailed questions about how they accessed information from their memories. From their answers I learned that my visualization skills far exceeded those of most other people.

https://www.grandin.com/inc/visual.thinking.html

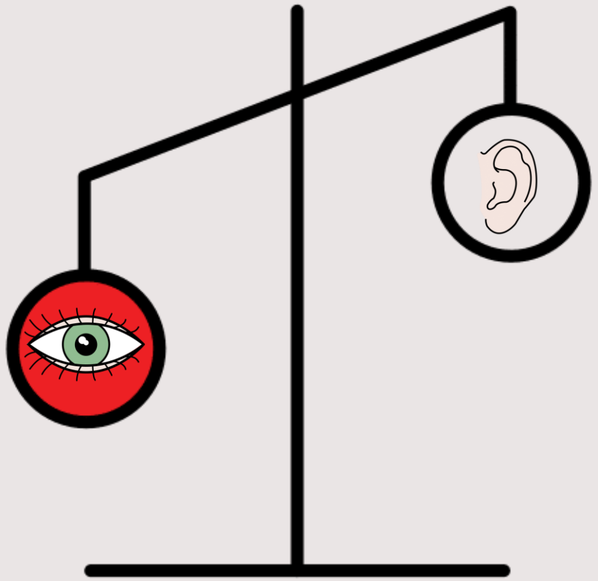
„MISLIM U SLIKAMA. Riječi su mi poput drugog jezika. I izgovorene i napisane riječi prevodim u dugometražne filmove u boji, sa zvukom, koji mi se u glavi vrte poput videokasete. Kada mi netko govori, njegove se riječi u trenutku prevode u slike. Misliteljima koji se oslanjaju na jezik ovaj je fenomen često teško razumjeti, no u mom poslu dizajnera opreme za stočarsku industriju, vizualno je razmišljanje golema prednost.”

„Kad sam bila dijete i tinejdžerica, mislila sam da svi misle u slikama. Nisam imala pojma da su moji misaoni procesi drukčiji. Zapravo, sve do nedavno nisam bila u potpunosti svjesna kolika je ta razlika. Na sastancima i na poslu počela sam postavljati ljudima detaljna pitanja o tome kako pristupaju informacijama iz svog sjećanja. Iz njihovih sam odgovora saznala da moje vještine vizualizacije daleko nadmašuju vještine većine drugih ljudi.”

Poučavanje učenika s autizmom – AZOO 2008.

Odgojno-obrazovni pristupi:

*-**primjena vizualnih metoda poučavanja***
-dodatni pristupi poučavanju
-strategije upravljanja razredom
-strategije razvijanja komuniciranja
-strategije razvijanja socijalnih vještina

PSA

Razumijevanje autizma

- socijalizacija i komunikacija, ponašanja
- percepcija
- pamćenje i učenje
- spoznaja svijeta oko sebe
- emocije kao kontekst učenja

- *jezik – razumijevanje i proizvodnja*
- *apstraktni pojmovi*
- *generalizacija*
- *pažnja*
- *imitacija*
- *formiranje mišljenja i zaključivanje*
- *socijalna spoznaja*
- *rješavanje problema*

- *niska tolerancija prema frustraciji*

Vizualna forma

Primjena vizualnih metoda poučavanja

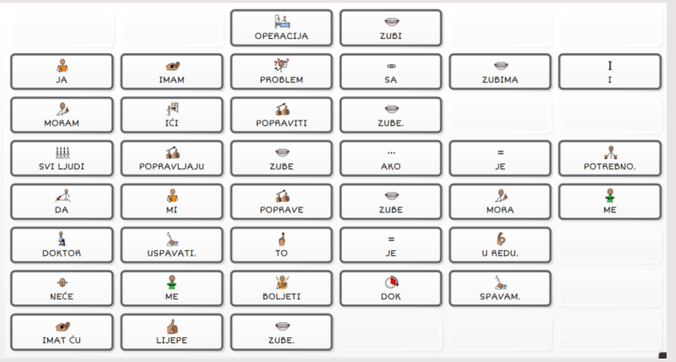
- raspored (mentalni prijelaz kod aktivnosti)
- ploče izbora
- pravila
- upute
- socijalne priče
- izdvajanje bitnog
- pomoć pri učenju i organizaciji gradiva
- konkretiziranje

Potpomognuta komunikacija

- od nisko do visokotehnoloških pomagala – od komunikacijskih knjiga do uređaja s programskim rješenjima

Komunikacija razmjenom sličica

- sustav učenja prilaženja osobi, davanja slike i dobivanja željenog = komunikacija
CILJ: spontano inicirati komunikaciju
-prednost: ne zahtjeva složene materijale ili složen trening, nije skup i razumljiv je učeniku i okolini

Komunikacijske ploče

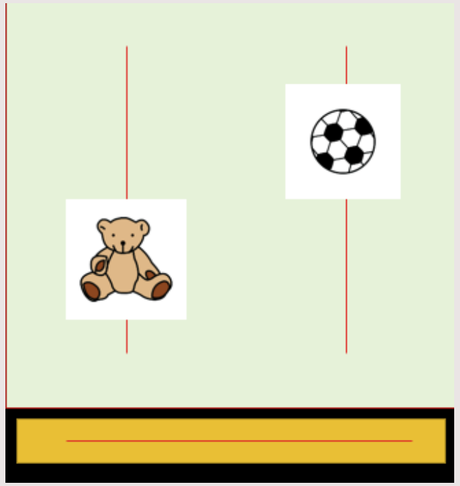
- vizualni alati koji sadrže simbole, slike, riječi ili fraze
- pokazivanjem na simbole izražavaju se različite potrebe, doživljaji, pitanja, osjećaji itd.

Društvene priče

- opis socijalne situacije koji obuhvaća socijalne uloge i primjerene reakcije
- piše se za određenu situaciju svakog pojedinog učenika
- važno je prepoznati potrebe učenika
- opisivati situaciju iz perspektive učenika

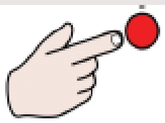
Komunikacija sličicama

1. faza – razmjena sličica
2. faza – razvijanje samostalnosti i povećanje udaljenosti
3. faza – diskriminacija slika
4. faza – konstrukcija rečenice
5. faza – spontani zahtjevi – Što želiš?
6. faza – izražavanje želja i komentiranje

Komunikacijske ploče

ZADATAK
Prenesite svom komunikacijskom partneru što ste jučer jeli/pili (i gdje) tijekom dana!

osoba prstom pokazuje željeni simbol ili riječ

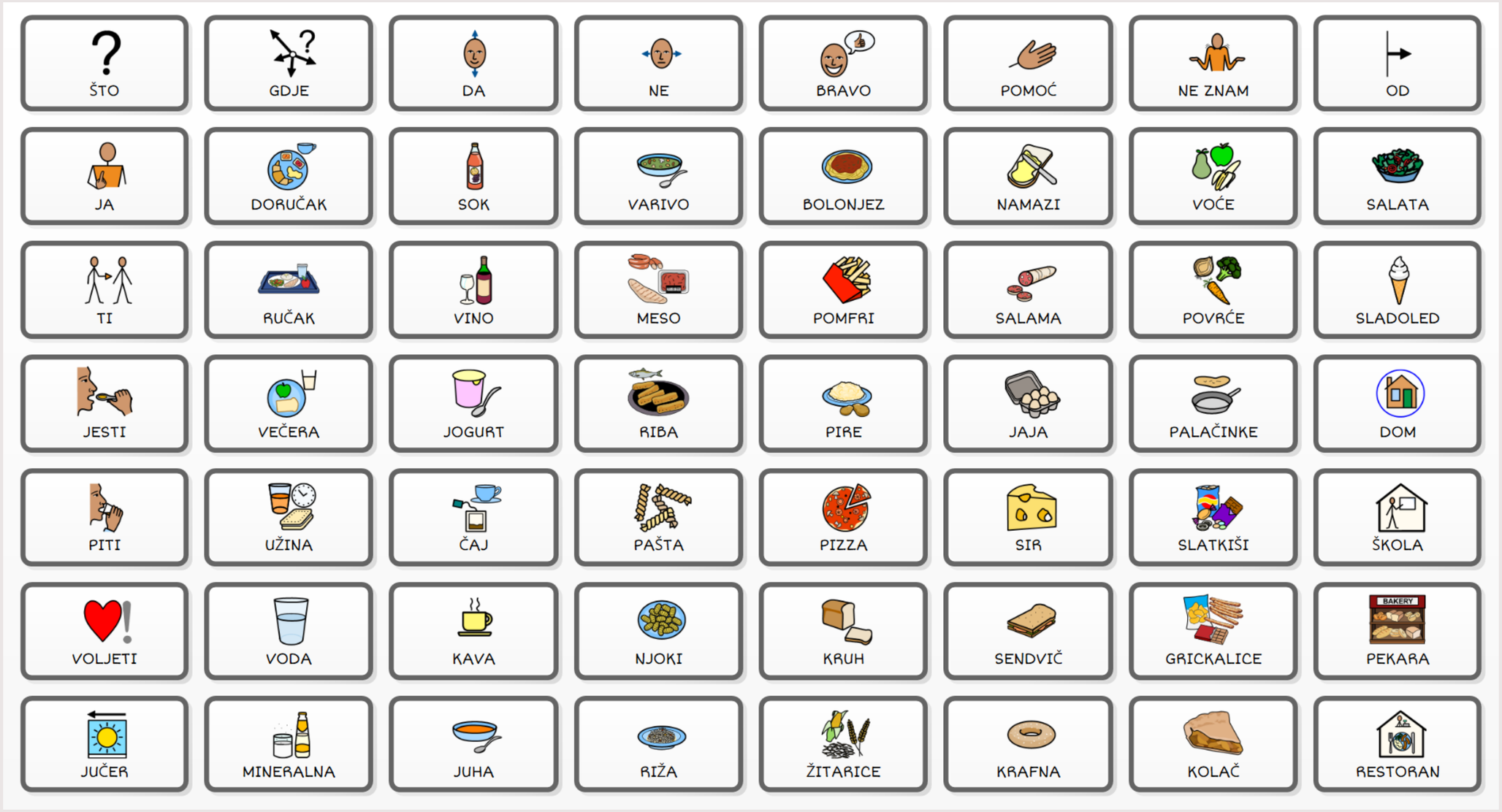
sugovornik – roditelj, prijatelj, odgajatelj ili terapeut – interpretira poruku i odgovara na nju

metoda modeliranja = komunikacijski partner tijekom razgovora koristi ploču paralelno s govorom - kako se sredstvo koristi u stvarnoj komunikaciji, učenje strukture jezika

Komunikacijska ploča

(izrađeno uz pomoć Grid 3 programa)

Društvene priče

A. Smislite društvenu priču za učenika 3. r. s dijagnozom PSA koji se školuje prema čl. 8. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju.

A. 1. Učenik ostvaruje funkcionalnu komunikaciju na razini pojedinačnih riječi i strukturalno jednostavnih rečenica. Prisutna su odstupanja u jezičnom razumijevanju koja se primarno očituju u otežanoj interpretaciji apstraktnih pojmova i kompleksnijih rečeničnih konstrukcija. Hipersenzibilan na auditivne podražaje (zvuk). Pažnja je lako otklonjiva. Kada se naljuti, želi nekoga udariti.

B. Smislite društvenu priču za učenika 3. r. s dijagnozom PSA koji se školuje prema čl. 9. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju.

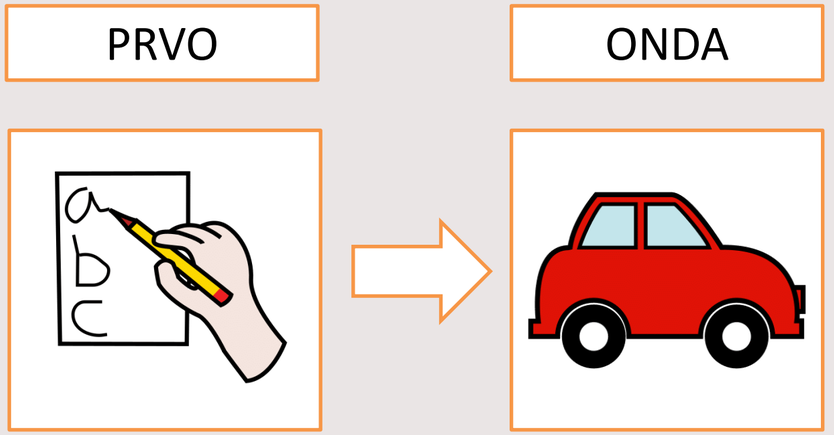
B. 1. Učenik je neverbalan te funkcionalnu komunikaciju ostvaruje upotrebom komunikacijske knjige i sličica. Prisutne su teškoće u području jezičnog razumijevanja, pri čemu je usvajanje novih leksičkih pojmova i značenja učinkovito uz primjenu vizualnog pristupa. U sklopu senzorne obrade uočava se hipersenzibilnost na auditivne (zvuk) i taktilne (dodir) podražaje. Kada se naljuti, želi nekoga udariti.

Pravilo prvo-onda

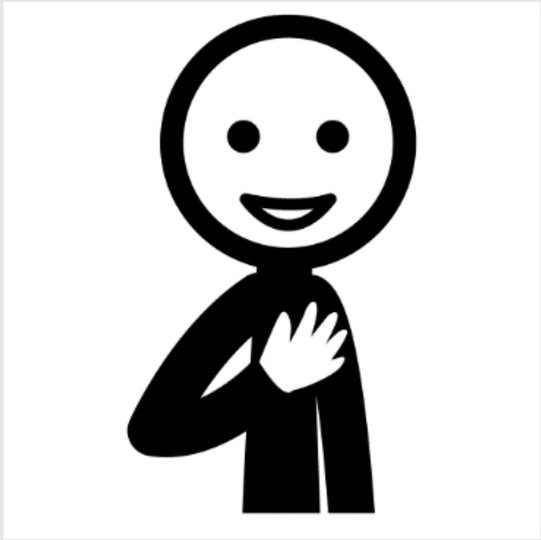
Pozitivno potkrepljenje je temelj učenja i promjene ponašanja.

Djeluje kao vizualni i verbalni „ugovor” koji smanjuje učenikov otpor i motivira ga na suradnju.

PRVO manje privlačan zadatak, ONDA nagrada ili omiljena aktivnost.

HVALA NA PAŽNJI!

• *Korišteni piktografski simboli vlasništvo su Vlade Aragonije, a stvorio ih je Sergio Palao za ARASAAC (http://www.arasaac.org), koji ih distribuira pod licencom Licenca Creative Commons BY-NC-SA.*

• *U izradi komunikacijske ploče i društvenih priča korišteni su Widgit Symbols used courtesy of Widgit Software, Copyright 2002-2026.*